

ZAPISNIK

25. skupne seje mestnega zbora MLOL

z dne 4. 3. 1954

Mestni ljudski odbor
glavnega mesta
Ljubljana

V Ljubljani, dne 9.III.1954.

Skupščinska pisarna.

Predmet: Dopolnitev k sklepom
XXV. skupne seje MLO
z dne 4.III.1954.

S k l e p 4 a : Sprejet je sklep, da se dopolni zapisnik izredne seje MLO z dne 28.XII.1953 in sicer: Električni cestni železnici za nabavo trolejbusov in autobusov kredit 32,000.000.- in vsa ostala sredstva, ki se bodo še nabrala, dokler se ustvarja ta sklad pri MLO Ljubljana.

Smrt fašizmu - svobodo naredi!

T a j n i k MLO:
/Silvo Silvo/

Mestni ljudski odbor
glavnega mesta
L j u b l j a n a

Ljubljana, dne 9.III.1954.

Skupščinska pisarna.

S k l e p i

=====

XXV. skupne seje, XI. seje mestnega zbora in VIII. seje zbora
proizvajalcev MLO glavnega mesta Ljubljane z dne 4. marca 1954.

A. Sklepi XXV. skupne seje.

- - - - -

1. s k l e p: Sprejeto in odobreno je Poročilo predsednika
Okrajnega sodišča I. Ljubljana.
2. s k l e p: Sprejeto in odobreno je Poročilo sodnika za
prekrške MLO Ljubljana.
3. s k l e p: Sprejet je sklep, da izda MLO Ljubljana odločbo
o ustanovitvi Trgovinske zbornice za glavno mesto
Ljubljana, in, da zbornica proglasi svojo drugo
letno redno skupščino za ustanovno.
4. s k l e p: Sprejet je sklep, da izda MLO Ljubljana odločbo
o ustanovitvi Gostinske zbornice za glavno mesto
Ljubljana in, da zbornica proglasi svojo drugo
letno redno skupščino za ustanovno.

Tajništvo za gospodarstvo MLO radi izvršitve.

B. Sklepi XI. seje mestnega zbora.

- - - - -

5. s k l e p: Sprejet je Odlok o javnem redu in miru z vnešeni
nimi popravki pri posameznih členih.

Pravni odsek pri Tajništvu MLO zaradi objave v
Uradnem listu.

6. s k l e p: Sprejet je O d l o k o posesti psov.

Tajništvo za gospodarstvo MLO
Pravni odsek pri Tajništvu MLO zaradi objave
v Uradnem listuž

6. Sklepi VIII. seje zbora proizvajalcev

7. s k l e p: Sprejet je sklep, da se odobri investicijski kredit za osnovno šolo na Poljanah /mestni zbor o tem ni sklepal/.

Tajništvo za prosveto in kulturo MLO.

8. s k l e p: Sprejet je sklep za potrditev delovnih mest gospodarskih organizacij:
"Torbica", usnjena galanterija, Ljubljana,
"Toplovod"-rep.montažno podjetje, Ljubljana,
Podjetje za urejanje hudeurnikov, Ljubljana,
Tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana,
Gradbeno podjetje Moste, Ljubljana,
Krbavčič Jakob, drž.obrtni mojster, Ljubljana,
Refinerija dragih kovin, Ljubljana,
Konfekcija Na-ma, Ljubljana,
"Kemoproizvodi", Ljubljana
Precizna mehanika, Ljubljana,
"Uraš, drž.obrtni obrat, Ljubljana,
"Sadje-zelenjava", Ljubljana,
"Žaga"lesno industrijsko podjetje, Ljubljana,
Gost.podjetje "Hotel Slon", Ljubljana
Gradb.podjetje "Tehnika", Ljubljana,
Zadduga "Slikoplesk", Ljubljana
"Hermes", Ljubljana
"Slovenija-auto" Ljubljana

9. s k l e p: Sprejet je sklep za odobritev nadurnega dela za leto 1953 za podjetji :
Geološki zavod LRS, Ljubljana in
Slovenija-auto, Ljubljana.

10. s k l e p: Sprejet je sklep, da se prevzame jamstvo za kritje izgube in za redni obratni kredit obrtne gospodarske organizacije "Čevljarna" Ljubljana, Kolodvorska ul.12. /mestni zbor o tem še ni sklepal/.

Tajništvo za gospodarstvo MLO radi izvršitve.

Vsa prizadeta tajništva naprošamo, da pošljejo poročilo o izvršitvi sklepov skupščinski pisarni MLO.

Iz skupščinske pisarne MLO

krat hru moral se
redbo klubski prostor
(v izločenem zapisniku)?

Steno: Harolt Holoff

7. feb 1954

IZVLEČEK ZAPISNIKA

XXV.skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev
Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, v
četrtek, dne 4.marca 1954 ~~v klubskih prostorih Kresije,~~
~~Ljubljana.~~

Sejo vodi dr. Heli M o d i c, predsednik MLO.
Zapisnik seje vodi Silvo Š i v i c, tajnik MLO.
Za overitelja zapisnika sta izvoljena ljudska od=bornika Anka P e r n u š in Vukadin M e d e l j k o v i č.

Seja je sklepčna, ker je od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 46, od 59 odbornikov zbora proizvajalcev pa 43.

K zapisniku XXIV.skupne seje, ~~ki ga prebere tov.~~
~~Šivio Silvo, tajnik MLO,~~ pripomni ljudski odbornik tov.Franc Kobler, da kar je govoril na razpravi o projektantskih pod=jetjih, ni govoril v imenu komisije, temveč da je to njegovo osebno mnenje.

S to pripombo je zapisnik soglasno sprejet.

Tov.ing.Rado Č o t a r pripomni k zapisniku izredne skupne seje MLO z dne 28.XII.1953, da ni bil dokončno formu=liran sklep glede tretje razdelitve sklada davka na plače in da naj se ta sklep dopolni z naslednjim:

K sklepu 6./ Električni cestni železnice se dodeli za nabavo trolejbusov in autobusov kredit 32,000.000.= din ter vsa ostala sredstva, ki se bodo še nabrala, dokler se ustvarja ta sklad pri MLO Ljubljana.
Predlog je soglasno sprejet.

Tov. Franc S i t a r, predlaga, da se dnevni red dopolni z naslednjimi odloki:

Razprava in sklepanje o ^{predlogu} ~~odloku~~ o prevzemu jamstva obrtnega ^{mu} ~~podjetja~~ "Čevljarna" Ljubljana, Kolodvorska ul. 12.

Razprava in sklepanje o ^{predlogu odloka} ~~odloku~~ o ustanovitvi trgovinske in gostinske zbornice za glavno mesto Ljubljana.

Tov. Anka P e r n u š, predsednik Sveta za prosveto in kulturo MLO predlaga, da se dnevni red dopolni še z naslednjim:

Poročilo o investicijskem kreditu osnovni šoli na Poljanah.

Predsedujoči predlaga, da se prvo točko predlaganih dopolnitev k dnevnemu redu, t.j. prevzem jamstva obrtnega ^{mu} ~~podjetja~~ "Čevljarne" prenese na ločeni seji in predlaga naslednji

d n e v n i r e d:

1. Razprava in sklepanje o poročilu predsednika Okrajnega sodišča I. Ljubljana.
2. Razprava in sklepanje o poročilu sodnika za prekrške MLO.
3. Razprava in sklepanje o ^{predlogu odloka} ~~odloku~~ o ustanovitvi Trgovinske in Gostinske zbornice za glavno mesto Ljubljana.
4. Poročilo o investicijskem kreditu osnovni šoli na Poljanah.

Dnevni red je soglasno sprejet.

Ad 1./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O POROČILU PREDSEDNIKA OKRAJNEGA SODIŠČA I. LJUBLJANA.

Poročilo poda tov. J e l u š i č Dušan, predsednik Okrajnega sodišča I. v Ljubljani.

Ljudska odbornika Lojze Matelič in Lojze Gasparič stavita v zvezi s poročilom konkretna vprašanja, ki jih predsednik sodišča tov. Dušan Jelušič pojasni.

Poročilo je soglasno odobreno.

Ad 2./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O POROČILU SODNIKA
ZA PREKRŠKE MLO LJUBLJANA.

Poročila poda tov. Feliks M e j a č, sodnik za prekrške MLO Ljubljana.

K poročilu se ~~geaš~~ oglasita ljudska odbornika Tone Martinšek in Viljem Stanič in to glede kaznovanja šušmarstva.

Poročilo je nato soglasno sprejeto.

odloči

Ad 3./ RAZPRAVA IN SKLEPANJE O ~~ODLOKU~~ O USTANOVITVI
TRGOVINSKE IN GOSTINSKE ZBORNICE ZA GLAVNO
MESTO LJUBLJANA.

Predlog obrazloži tov. S i t a r Franc, član mestnega zbora.

Predsedujoči da na glasovanje predlog, da izda MLO Ljubljana ~~odlok~~ ^{*odloči*} o ustanovitvi obeh imenovanih zbornic in da zbornici proglasita svojo drugo redno letno skupščino za ustanovno.

Predlog je soglasno sprejet.

Ad 4./ POROČILO O INVESTICIJSKEM KREDITU OSNOVNI
ŠOLI NA POLJANAH.

Tov. Anka P e r n u š, predsednik Sveta za prosveto in kulturo MLO Ljubljana, poroča:

Za osnovno šolo je določeno zemljišče za Domom Ivana Cankarja. Šola na Poljanah bo primer vzorne šolske zgradbe, ki bo ustrezala vsem tozačevnim sodobnim zahtevam. Služila bo ca 500 učencem v enem turnusu, t.j. 1000 učencem dnevno.

Program obsega: 12 učilnic z vsemi pogrebnimi prostori /garderobe, sanitariji, kabineti, dodatne učilnice in potrebne komunikacije/, prostorno zaprto halo,/za čas odmora/, splošne šolske prostore/zajtrkovalnice s kuhinjo, knjižnice, pionske sobe, upravni prostori in prostori za učni kader/, ambulanto, dvorano za prireditve, telovadnico, otroški vrtec ter stanovanje upravnika in hišnika. Potrebni kredit je 156,584.000.-dinarjev.

Predsedujoči predlaga, da se o tej točki sklepa na ločenih sejah.

Dnevni red je izčrpan in predsedujoči zaključijo sejo.

Vodja zapisnika:
Šivic Silvo l.r.

Predsedujoči:
dr. Modic Heli l.r.

Overitelj zapisnika:
Anka Pernuš l.r.
Vukadin Nedeljković l.r.

Z a p i s n i k

XXV. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glevnega mesta Ljubljane, ki se je vršala v četrtek, dne 4. marca 1954 od 16.00 do 18.00 ure v Kljubskih prostorih Kresije, Ljubljana.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora dr. M o d i c Heli začne sejo, ki je bila sklicana na podlagi 89. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Zapisnik seje vodi: Š i v i c Silvo, tajnik MLO.

Predsednik predlaga za overitelja zapisnika ljudska odbornika P e r n u š Anko in N e d e l j k o v i ć Vukadina.

Seja je sklepčna, ker je od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 46, od 59 odbornikov zbora proizvajalcev pa 43.

Izostanek so opravičili: Bavcon Ljubo, Bevler dr. Damjana, Dermastia Mara, Kavčič Jože, Klanjšek Ada, Kovačič Leo, Krajger Olga, Mazovec Lado, Nebec Franc, Novak Franc, Vadjan Anton in Zdešar Henrik, nadalje Bajec ing. Viktor, Jelenc ing. Danilo, Sintič Bože, Smrekar Ludvik in Škerlavaj Milan.

Izostanka niso opravičili; Avšič Jaka, Barlič Janez, Bobnar Rudolf, Kavčič Ranka, Keber Jože, Kristan Ivan, Kumar Andrej, Ocepek Lojze, Škerjanc Ivan.

Zapisnik XXIV. skupne seje prečita tovariš Š i v i c Silvo, tajnik MLO.

Tovariš Koblar Franc stavi k zapisniku XXIV. skupne seje naslednjo pripombo: " To je moje osebno mnenje in ne mnenje komisije, ker v imenu komisije ne morem govoriti. To se nanaša na projektantska podjetja."

Predsedujoči da predlog, da se dopolni zapisnik XXIV. skupne seje s pripombo tov Koblar Franc, na glasovanje.

Soglasno sprejeto.

Tovariš ing. Čotar Rado stavi pripombo k zapisniku izredne seje MLO dne 28.12.1953 v zedevi III.razdelitve sklada davka na plače, naj se isti dopolni oz.popravi, kakor sledi:

Svet za gradnje in komunalne zadeve MLO

Pripombe k zapisniku izredne seje MLO
dne 28.12.1953 v zadevi III.razdelitve sklada
davka na plače.

Mestni zbor in Zbor proizvajalcev sta dne 28.12.1953 razpravljala najprej ločeno, potem pa skupno o predlogu Sveta za gradnje in komunalne zadeve MLO o III.razdelitvi sklada davka na presežek plač. V predlogu Sveta za gradnje in komunalne zadeve je bil tudi predlog, da se dodeli ECŽ zaenkrat kredit v višini 31,812.648.-din, kolikor pa se bo še nateklo nadaljnjih sredstev v ta sklad, se naj ista porabijo tudi za dodelitev nadaljnjega kredita ECŽ.

V toku diskusije in pri formuliranju definitivnega predloga, pa je izostala zgorajnavedena pripomba ter je bil izglasovan le sklep, da se ECŽ dodeli 32,000.000 din kredita.

Zato prosim, da se naj v zapisnik izredne skupne seje obeh zborov vnese v sklep o dodelitvi kredita ECŽ v višini 32,000.000 din sledeče dopolnilo:

6./ Električni cestni železnici za nabavo trolleybusov in avtobusov kredit 32,000.000 din ter vsa ostala sredstva, ki se bodo še nabrala, dokler se ustvarja ta sklad pri MLO Ljubljana.

Do 5.februarja 1954, ko so se prenehala stekati sredstva v sklad davka na presežek plač, se je skupno nabralo v skladu 478,306.273.- din, skupaj je bilo razdeljenih 337,592.602.- din, po 28.12.1953 se je nabralo v sklad še 140,713.671.- din, od katerih bo prejela ECŽ 125,000.000.-din kredita, za pokrivanje obveznosti MLO do podjetij, ki niso prejela polnih plač, pa ostane 15,713.671.- din v rezervi.

Ljubljana, dne 4.III.1954.

Svet za gradnje in komunalne
zadeve MLO

Predsedujoči da pripombo tov.ing. Čotar Radoslava na glasovanje.

Soglasno sprejeto.

Tovariš Sitar Franc predalaga, da se dnevni red dopolni z "Razprava in sklepanje o odloku o prevzemu jamstva obrtnega podjetja "Čevljarna", Ljubljana, Kolodvorska ulica."

Predsednik da gornji predlog na glasovanje in sklenjeno je bilo, da se bo ta obravnaval na ločenih sejah.

Nadalje predlaga tov. Sitar Franc, da se dnevni red dopolni z "Razprava in sklepanje o odloku o ustanovitvi Trgovinske in Gostinske zbornice za glavno mesto Ljubljana".

Predsednik da gornji predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto.

Tovarišica Pernuš Alenka predlaga, da se dnevni red dopolni z "Poročilo o investicijskem kreditu osnovni šoli na Poljanah".

Predsednik da gornji predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto.

Predsedujoči predlaga naslednji

d n e v n i r e d :

1. Razprava in sklepanje o poročilu predsednika Okrajnega sodišča I., Ljubljana,
2. Razprava in sklepanje o poročilu sodnika za prekrške MLO,
3. Razprava in sklepanje o odloku o ustanovitvi Trgovinske in Gostinske zbornice za glavno mesto Ljubljana.
4. Poročilo o investicijskem kreditu osnovni šoli na Poljanah.

Predsedujoči da tako dopolnjeni dnevni red na glasovanje

Soglasno sprejeto.

Ad 1. RAZPRAVA IN SKLEPANJE O POROČILU
PREĐSEDNIKA OKRAJNEGA SODIŠČA I,
LJUBLJANA

=====

Predlog obrazloži oz. poda poročilo tov. J e l u š i č
Dušan, predsednik Okrajnega sodišča I, Ljubljana, kakor sledi:

4

Predsedništvo Okrajnega sodišča I
v L j u b l j a n i

Ljubljana, dne 22.II.1954.

Opr.štev.: Su 70-VI/54-1

Predmet: Poročilo sodišča za
leto 1953.

Tovariši ljudski odborniki!

V zadnjem poročilu o delu sodišča za leto 1952 sem poročal le iz področja kazenskega sodstva, s podatki in analizo, ki so se nanašali ne samo na Ljubljano, ampak na vso Slovenijo.

Namen današnjega poročila je, da prikažem nekatere splošne značilnosti našega dela v letu 1953 in naše stališče do posameznih problemov. Ob podobnih poročilih sem namreč vedno poudarjal, da zaradi obširnosti poslovanja ni mogoče povedati vsega, ampak najvažnejše. Vsled tega bom poročal deloma iz kazenskega sodstva nekaj o pojavu kriminala, deloma pa iz civilnega sodstva, v glavnem iz področja delovnega prava.

Ko državljani in razna združenja državljanov govorijo o kriminalu kot družbenem pojavu, grede v svojih ocenah običajno v dve napačni smeri: prvi trdijo, da bo sam socialistični razvoj avtomatsko in hitro likvidiral kriminal, drugi pa menijo, da je kriminal večni in neuničljiv pojav, ki je bil in bo. V prvi grupi so običajno ljudje, ki mislijo, da so materialističnega, v drugi pa so običajno pristaši starega, idealističnega svetovnega nazora. Prvo in drugo mnenje je napačno, demobilizira državljane v borbi proti kriminalu in zato v skrajni posledici zavira socialistično izgradnjo. Ne prvi ne drugi, ne ugotavljajo vzrokov kriminala, ampak se zadovoljujejo z izkanjem vzrokov v posledicah, v golem naštevaju in izčrpavajo svojo borbo v neučinkovitem moraliziranju in ogorčenju.

Res je, da bo razvoj v socializmu odpravil kriminal, vendar v končni posledici in ne avtomatsko in hitro.

V svojem delu "Položaj delavskega razreda na Angleškem" je F. Engels pisal nekaj pomembnih besed o kriminalu. Engels vidi v strukturi razredne družbe vzroke za kriminal. Tekoj konstatira, da če pojav kriminala tretiramo kot revolt zatiranih zoper eksploatacijo, da je ta revolt grob, neploden in neprepričevalen. Tak revolt se pojavlja pri neorganiziranem delavskem razredu, ko še ni oborožen z naukom marksizma, ko še nima perspektiv nove družbene ureditve.

Skratka, osnovni vzrok kriminala je - razredna družba, izkoriščanje človeka po človeku. Mi še nimamo brezrazredne družbe in se za tako družbo šele borimo v tej prehodni dobi iz kapitalizma v socializem. V tej kratki dobi ljudske oblasti, nismo mogli iz razumljivo objektivnih razlogov odpraviti vseh korenin, iz katerih raste kriminal.

Ne da bi se spuščal v podrobno utemeljevanje, povem le zaključek, da analiza posrednih grup kaznivih dejanj kaže, da so vzroki ekonomskega značaja. Statistike vseh držav kažejo, da odpade na čiste premoženjske delikte približno 50% vseh kaznivih dejanj in tudi pri nas je približno tako. Ostala kazniva dejanja ne kažejo neposredne zveze z ekonomiko, ampak se ta javlja kot pogoj. Ta vpliv ekonomike seveda ne deluje mehnično, niti neposredno, ampak preko družbene nadgradnje.

Prav tako ugotovitev pa nam daje tudi odgovor na prigovor, da ni bilo in ne bo družbe brez kriminala in sicer, da dosedaj tudi še ni bilo socializma. V daljni perspektivi socializma bo možna družba brez kriminala in za tako družbo se moramo boriti že sedaj. Da bo naša borba uspešna, moramo poznati konkretne ukrepe, ki so: gospodarska in politična demokratizacija, demokratizacija gospodarskega in družbenega aparata, dosledno razvijanje načela samoupravljanja, dviganje proizvodjalnih sil itd.; to so poti omejevanja in končno prenehanje premoženjskih deliktov.

Družbena lastnina proizvodjalnih sredstev plus

6

delavske samoupravljanje morajo nujno in zaskrbeno privedi do takih družbenih odnosov, v katerih postopoma prestanejo vzroki in pogoji za vrsto kaznivih dejanj. Praksa nam kaže, da po uvedbi delavskega upravljanja delovni kolektivi mnogo bolj intenzivneje odkrivajo kazniva dejanja in mnogo ostreje reagirajo proti storilec, ko je bilo to popreje. V samem razvoju delavskega samoupravljanja pa opazamo pri našem delu zavirane tendence neproizvajalnega elementa, to je v glavnem pisarniških uslužbencev. Večina ljudi iz državnega aparata se je po njegovi debirokratizaciji in decentralizaciji preselila v proizvodnjo, kjer je vnesla mnoge birokratske stare metode dela. Delavci proizvajalci se še niso rešili tega birokratskega aparata in zato vrsta nemogočih pojavov, ki so škodljivi skupnosti. Že večkrat smo poročali, da je škoda, ki jo povzročajo skupnosti delavci v podjetjih, mnogo manjša od tiste, ki jo povzročijo uslužbenci, čeprav je uslužbencev skoraj 10 krat manj kot delavcev. Prav zaradi tega je bilo treba naperiti ostrino kaznovanja zoper to manjšino, ki povzroča največ škoda. Tako stanje pa nas zopet narekuje, da bo treba z vsemi mogočimi ukrepi razvijati med delavci zavest neposrednih upravljalcev.

Kot že rečeno je pojav kriminala prehodnega značaja, prostorno in časovno omejen, ki se nam pojavlja iz ekonomskih vzrokov in ki se nam kaže pri nas v sledečih kriminogenih faktorjih: nagla industrializacija, velik priliv razredno nezavednih delavcev iz vasi, psihične posledice hitre spremembe okolice, posledice vojne in revolucije, ekonomskim možnostim nesorazmerne težnje po boljšem življenju, nevarnosti nove vojne itd. Ti in še drugi faktorji porajajo pri določenem krogu labilnih ljudi dejanja, ki jih označujemo kot kriminal.

Naša gospodarska in politična ureditev, sploh družbena ureditev je že sedaj, čeprav še marsikje le perspektivno, v svojih socialističnih osnovah taka, da ne daje objektivne opore

7

za porajanje kriminala. Vsi kriminogeni faktorji izvirajo iz ostankov stare družbe, posredno ali neposredno. Vendar bi nas taka konstatacija lahko uspavala, če ne bi podvzeli vseh mer za borbo proti takim negativnim stvarnim in osebnim ostankom stare družbe. S tem, da vlagamo ogromno naporov v dvig življenjskega standarda, čeprav zaenkrat več posredno in za dvig kulturnega nivoja, s tem že deluje proti kriminalu iz objektivne plati. Seveda pa bodo ti naporji dajali vidne rezultate šele v bodočnosti. Tako na primer beležimo sedaj še zelo veliko število sorazmerno malih tatvin, ki jih na primer razvite zapadne države ne poznajo. S temvni rečeno, da je naš človek po naravi bolj nagnjen k tatvinam kot oni iz zapada, pač pa nam to pokaže, da ima naš človek nižji življenjski standard kot oni iz zapada, če je zaposlen, pri čemer abstrahiram vzroke te razlike v standardu. Nadalje še nekaj. Pri nas pobijamo tudi najmanjše tatvine s kazenskimi pregoni, dočim se na zapadu manjše tatvine v glavnem niti ne registrirajo, ker zadevo rešujejo na drug način, na primer z globami ali in odpustom. To omenjam mimogrede, ker marsikdo primerja razmere pri nas in na zapadu zelo enostavno, neupoštevajoč razvojnih prilik.

Kljub temu, da smo že večkrat opozorili na vrsto pojavov, ki zavirajo uspešno borbo zoper kriminal, ni opaziti v nekaterih pojavih zaželenega izboljšanja. Še vedno se postavljajo na odgovorna mesta osebe, ki nimajo potrebnih kvalitet, ali so bile celo že kaznovane. Nikakor nam ne uspe, da bi taki škodljivci morali prijeti za kramp in lopato, ampak se vedno vrinejo celo na boljša mesta, kot so jih imeli prej, predno so bili kaznovani. Nadalje še vedno ne dosežemo, da bi se podjetja dosledno borila za povrnitev škode, ki jo povzroče obsojenci. Zahteva po vrnitvi škode je po našem mnenju eden izmed najefikasnějšíh vzgojnih ukrepov, da ne govorim tudi o gospodarskem pomenu. Če bodo labilni državljani videli, da je treba škodo tudi dosledno povrniti, če že ne takoj,

8

pa v primernem razdobju, si bo marsikdo že zaradi tega premislil storiti kaznivo dejanje, storilcu pa tudi ne bo več kazalo ponoviti kaznivega dejanja. V tej zvezi opozarjam na nova določila v ZKP, kjer se nalaga gospodarskim organizacijam dolžnost, da zahtevajo povračilo škode v kazenskem postopku zoper storilce. V primeru, da gospodarska organizacija tega ne stori, sme podati premoženjsko pravni zahtevek pristojni ljudski odbor. S tem je dana ljudskim odborom možnost neke vrste kontrole nad gospodarskimi organizacijami, če te ne bi hotele zahtevati povračila škode.

Slaba organizacija in nekontrola sta še vedno reden pojav, ko pregledujemo kazenske primere. Značilno je, da imamo v zadnjem času zelo redke primere kriminala na železnici in pošti s strani uslužbencev in delavcev. Prav gotovo sta dobra kontrole in vpeljana organizacija dela pripomogla, da je kljub precejšnjemu številu zaposlenih in pri sorazmeroma nižjih prejemkih od ostalih podjetij, kriminal sorazmeroma in relativno v primeri z drugimi gospodarskimi sektorji redek pojav.

V našem gospodarskem življenju imamo vrsto dejanj in pojavov, ki so škodljiva, ki jih pa ne prijavljamo in preganjamo oziroma jih ne podrejamo kot kazniva dejanja, ker nimajo izrazitih oblik tozadevnega klasičnega kriminala zoper premoženje. Skeraj na vsakem koraku opažamo, da se ljudje okoriščajo v svojo osebno korist, ki nima s službo in koristmi skupnosti nobene zveze, s sredstvi, ki so splošno ljudsko premoženje. V raznih podjetjih si na primer delijo za nizke cene razno blago, ki je njihov proizvod, namesto denarnih nagrad razdeljujejo blago po nizkih cenah, uporabljajo orodje podjetja v osebno korist, uporabljajo avto za privatne vožnje, nakupujejo blago pod firmo podjetja za osebne namene, ustverjajo črne fonde in fiktivne dobičke, nepazljivo manipulirajo z blagom, da se pokvari, kar se šteje potem v kelo itd. še vrsto podobnih primerov. Brez dvoma se je treba proti takim pojavom boriti,

vprašanje je le, ali se je treba boriti tudi s kazenskimi sankcijami ali le z gospodarsko političnim vplivanjem.

Novi gospodarski predpisi bodo v veliki meri preprečevali marsiketaro nepravilnost, ki jo je dosedaj bilo mogoče odevati v plašč zakonitosti. Vendar ne bo mogoče izdati nikdar takšnih predpisov, ki bi avtomatično odpravljali nepravilnosti in celo kriminal, valed česar bo treba tudi sedaj paziti, da se bodo izvajali predpisi v smeri socialistične morale. Smatramo torej, da bo potrebno uporabiti tudi kazenske sankcije še zato, da bodo storilci jasno videli, da je njihovo početje škodljivo v taki meri, da njihova dejanja štejejo med kriminal. Ker se danes take in podobne primere niti ne preganja, smatrajo nekateri, da je to dovoljeno in demagoško učijo še druge, da taki pojavi nikogar ne brigejo, ker se to stvari, ki se tičejo le kolektiva in na ta način pokrivajo kriminal s plaščem delavskega upravljanja. Stvar pa gre že tako daleč da mi na sodišču slišimo od obtožencev - delavcev razne prigovore, kot na primer: male ribe kaznujete, večje pa delajo kar hočejo, ali: kar je višjim dovoljeno, ni dovoljeno nam, ali: našega direktorja, ki se vozi s fabriškim avtom na izlete, ne primete, mene ki sem vzel nekaj starega železa pa kaznujete. S tem namigujejo na vrsto dejanj odgovornih ljudi v podjetju, ki jih nihče ne priganja, čeprav so delavci v podjetju in državljani že mnenja, da je treba take dejanja preganjati kot kriminalna. Seveda so taki prigovori tudi znak nizke zavesti, ker se dajo take zadeve rešiti v okviru delavskega upravljanja, vendar nam prav to kaže, da z razvojem delavskega upravljanja še ne moremo biti zadovoljni.

V tej zvezi želim opozoriti in sem nekaj splošnih primerov že navedel na pojav privilegijev v naših gospodarskih organizacijah, ki po našem mnenju nimajo niti družbenega niti ekonomskega opravičila. Ko smo pred leti z vso ostrino napadli pojav privilegija kot privesek birokratizma, kot nevzdržen pojav v demokratičnem socializmu itd. smo ga končno označili kot kriminal in tudi kot takega preganjali. Danes se privilegiji

na žalost navezujejo na delavsko samoupravljanje in prav tako občutno zavirajo razvoj delavskega samoupravljanja, kot so pred leti zavirali začetek debirokratizacije. Tu in tam ožigosamo kakšen pojav privilegija, vendar narahlo in odrezano od celotnega problema. Borbo proti privilegijem bi bilo

treba začeti z vseh front, tudi s kazensko. Prav tako bo treba problem tako zvanega "fušanja" v podjetjih temeljito rešiti, tudi s kazenskim posegom. Oba pojava imata za posledico ne samo gospodarsko škodo, ampak pačita moralno podobo naših delovnih ljudi. V vsem letu 1953 nismo obravnavali niti pečkot kazenski niti ^{ko} pravni primer nobene take zadeve, čeprav vsi vemo, da sta oba pojava zelo razširjena. Gre pa v obeh primerih za očitno prisvajanje splošno ljudskega premoženja.

S tem nikakor ne mislim reči, da je v kazenskem preganjanju rešitev problema kriminala, nikakor ne. Vendar mislim reči, da ne smemo izpustiti nobenega sredstva, oziroma moramo poostriti uporabo vseh sredstev za pobijanje kriminala in med ta sredstva moramo šteti tudi kazenske ukrepe. Močno sredstvo je gotovo pritisk javnega mnenja. Da bo pritisk javnega mnenja efikasnější, ga je treba podpreti, ne samo z intenzivnim delovanjem političnih in družbenih organizacij, ampak tudi z ekstenzivnim kazenskim pregonom. Tako podprto javno mnenje bo vsekakor vplivalo na moralno preobrazbo naših ljudi.

Ko pa govorimo o kriminalu, prav za prav preveč mislimo na materialno škodo, podvzemamo vse mogoče ukrepe, da odvrnemo ali zmanjšamo škodo, skratka zgleda, da se borimo le zoper materialno škodo in mislimo, da je v tej zadevi škoda najvažnejša. Lahko smatramo, da je važnejša od materialne škode moralna škoda. Boriti se moramo za socialistično moralo našega človeka, da vcepimo socialistično čim hitreje, čim širšemu krogu državljanov. Ko govorimo o kaznovanju storilcev in o vrsti drugih ukrepov za pobijanje kriminala, moramo imeti pred očmi človeka, oziroma vse naše državljane. Boriti se moramo za človeka!